

امیدواری برای پایان سلطه دلار؛ از خیال تا واقعیت؟!

تاثیر عضویت ایران در سازمان همکاری شانگهای بر اقتصاد کشور

گروه اقتصادی: مهم‌ترین انتظاری که از عضویت رسمی ایران در «سازمان همکاری شانگهای» پس از سال‌هایی که ایران به عنوان عضو ناظر در این سازمان حضور داشت، این است که این عضویت بسر وضعیت اقتصادی نابسامان کشور در این روزها تاثیر بگذارد. در واقع این موضوع به عنوان اولویت اول و اضطراری مردم چنان اهمیتی دارد که هر تغییر و تحول بین‌المللی را فقط بر اساس این معیار ارزیابی می‌کنند. اما این فقط مردم نیستند که چنین انتظاری دارند بلکه بیش از آنها دولت که ماه‌هاست سرگرد گم است و استراتژی اقتصادی مشخصی ندارد

برای شکل‌دهی به یک نظام عادلانه بین‌المللی، نیازمند حذف دلار است». اما آیا واقعاً توان و امکان این سازمان به اندازه‌ای هست که بتوان این ارزیی دیرینه کشورهایمی مثل ایران، چین و روسیه را محقق کند؟ این موضوع را باید با توجه به این واقعیت بررسی کرد که تجربه پیروز نشان داد که حتی رقابت جهانی با دلار هم کار ساده ای نیست، چه برسد به اینکه به سلطه دلار پایان داد. حسن‌حالی‌زاده کارشناس مسائل بین‌الملل در گفتگو با مهر در این زمینه با اشاره به تلاش برای تشکیل یک پول واحد میان اعضا این سازمان، بیان کرد: شرایط در این سازمان به گونه‌ای در حال رقم خوردن

گسرای غرب مقابله کند که این امر می‌تواند برای اقتصاد ایران از اهمیت بالایی برخوردار شود.دوی تصریح کرد: مقابله پیمان شانگهای با اقتصاد غرب می‌تواند برای ایران از اهمیت بالای برخوردار باشد چون کشورمان می‌تواند به کمک ظرفیت‌های این سازمان، رشد اقتصادی بسیار بالایی داشته باشد. ضمن آنکه در حال حاضر حدود ۲۷ میلیارد دلار تبادل تجاری میان ایران و کشورهای عضو پیمان شانگهای صورت می‌گیرد و در آینده این رقم به عدد ۵۰ میلیارد دلار خواهد رسید و این می‌تواند نقش تحریم‌های غرب را نسبت به ایران کم‌رنگ کرده و موجب رشد اقتصادی و شکوفایی اقتصادی کشورمان شود.غلامرضا مرچیان، نایب رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس نیز در گفتگو با اسپوتنیک گفت: «سازمان شانگهای» به ایران کمک می‌کند تا روابط تجاری سالمی‌به دور از نفوذ غرب و دلار برقرار کند. این سازمان به حل بسیاری از مشکلات پیش آمده بین کشورهای منطقه که عمدتاً به دلیل مداخلات خارجی به وجود آمده کمک خواهد کرد. با کمک شانگهای می‌توان آینده‌ای روشن برای منطقه ساخت.این مثل ایران، چین که برخی کارشناسان حتی در تاثیر قابل توجه این سازمان بر تغییر وضعیت اقتصاد کشور هم شک دارند، چه برسد به توان رسیدن به آرزویی چون پایان سلطه دلار.

محمد مهاجری روزنامه نگار اصولگرا مهرماه سال گذشته زمانی که زرمزه عضویت ایران در شانگهای بالا گرفته بود، در تویییتی نسبت به این اخبار واکنش نشان داد و نوشت: «سازمان شانگهای اگر قرار بود فایده‌ای داشته باشد دو سوسم اعضایش برای اقتصاد روزمره‌شان، لنک نبودند... ذوق‌زدگی دولت رئیسی برای پیوستن به این سازمان تشریفاتی، یعنی الکی‌خوش بودن به اینکه دیپلماتی‌مان سقف آسمان را شکافتا».همچنین پیمان سقف دبیر انجمن اقتصاددانان ایران نیز عنوان کرده بود: «پیمان شلسگهای مهم است و لازم نیست کسی به آن اذعان کند، اما سوال این است. ایران چه طرفی از آن خواهد بست؟ آیا می‌تواند داده سفارشی از آن متوازن کند؟ تجربه فرصت‌سوزی‌های قبلی در بخش نفت، گاز و ... ما را مایوس می‌کند؛ چون در تمام کشورهای عضو این پیمان اقتصاد، اولویت اصلی آن‌ها به اقتصاد یک جانبه

مدیرکل دفتر امور بیابان سازمان منابع طبیعی

نصب پنل های خورشیدی راهکاری برای کنترل عرصه‌های بیابانی

برداری چند منظوره در کنترل عرصه‌های بیابانی و در عین حال ایجاد یک فعالیت اقتصادی است. از نظر کارشناسان فنی این حوزه، پنل‌های خورشیدی که در عرصه‌های بیابانی نصب می‌شوند خودشان از طریق ایجاد یک زیرساخت فرسایش باد، فرسایش خاک و گسترش بیابان‌ها در کشور نگران کننده است و این امر در کنار کاهش منابع آبی کشور-ما را با پدیده فرونشست زمین در استان‌های مختلف مواجه کرده است. نهادهای گوناگون به موضوع حفاظت از خاک و کاهش مصرف آب ورود کرده اند و این تلاش‌ها منجر به ابلاغ قانون خاک شد. خاک زنده و بارور تضمین کننده امنیت غذایی و سلامت زیست بوم بوده و مرگ زمین با فرسایش خاک رقم می‌خورد.سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری استان‌های مختلف کشور به دنبال احیا بیابان‌ها برای ممانعت از پدیده ماسه‌های روان بوده که برخی روستاها را حالی از سکنه کرده است. در کنار احیا خاک با کاشت گیاهان مقاوم در برابر کمبود آب و زمین‌های شور، راز، ایجاد پشته‌هایی از گیاه خشک شده سبب می‌شود تا ماسه‌های روان در پشت آنها متوقف شوند. یکی از فرصت‌های کوپر تولید انرژی تجدیدپذیر با نصب پنل‌های خورشیدی است. یکی دیگر از کارکردهای این پنل‌ها نیز تثبیت خاک در مسوول در پایان تأکید کرد: توسعه پنل‌های خورشیدی در کشور به منزله اقدامات در جهت مقابله با بیابان زایی است. سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور از موضوع پشتیبانی کرده و پیگیر آن است.

دبیران اتاق مشترک ایران و عراق:

برای تبدیل منابع آزاد شده، به مجوز آمریکا نیاز داریم

همراه خواهد آورد دوم، به شرط رفع برخی موانع ناشی از تحریم در بازار فنی مهندسی عراق مانند سال‌های ۹۱ تا ۹۳ حضور پررنگی در بازار عراق پیدا خواهیم کرد. (پیش از شیوع بیماری کرونا و پدیده داعش ما در عراق بیش از ۴ میلیارد دلار خدمات فنی مهندسی صادر کردیم). و در نهایت زمینه استفاده از نیروی انسانی و تجربی و دانشی در بازار عراق فراهم خواهد شد.دبیر اتاق مشترک ایران و عراق در پاسخ به این پرسش که اتاق بازرگانی سالهاست که همدار مهاجرت نیروی‌های متخصص را می‌دهد آیا خروج نیروی متخصص ایران به عراق به ما در آینده آسیب وارد نمی‌کند؟ گفت: اگر خروج نیروی‌های متخصص موقت باشد فرصت است و چراکه نیروی کار محلی با کمبود کابین‌المللی تبدیل می‌شود و به این موضوع دیگر تهدید نیست اما اگر نیروی انسانی مهاجرت دائمی کند که بیم اصلی ما نیز این است این موضوع تهدید است چراکه برای تربیت هر نیروی انسانی از بودجه ملی میلیاردها تومان هزینه شده و خروج هر نیروی متخصص به معنای خروج میلیاردها ثروت از کشور است.

وی با بیان اینکه طلب ایران در حوزه صادرات برق و گاز است، تصریح کرد: شماره حسابی در بانک تی بی آی عراق افتتاح و این شماره حساب دبیرانی است؛ عمده مطالبات ایران توسط دولت عراق واریز و به اکانت بانکی صاحبان پول یعنی شرکت تواینر و شرکت ملی گاز شنسته است. اینجا این پرسش مطرح است که آیا امکان برداشت این پول وجود دارد؟ پاسخ مثبت است مشکل زمانی ایجاد می‌شود که بخواهیم دبیران را تبدیل به حواله اریز کنیم و وقتی می‌توانیم آن را به دلار تبدیل کنیم بازرگی ثائی در این بین نقش بازی می‌کند و آن آمریکاست از آنجایی‌که از رایج عراق در تجارت خارجی دلار است- از این‌رو تبدیل منابع

کامران ندری، کارشناس اقتصادی:

مردم، احساسی از رشد اقتصادی اعلامی از سوی دولت ندارند

پاسخگویی است. ما نه اطلاعات و آمار دقیقی در درآمدهای نفتی داریم و نه از محل هزینه‌ای آن‌ها اطلاع داریم. چون اطلاعات عمومی‌در این حوزه‌ها شفاف نیست و مسئولین در بودجه هم پاسخگوی درآمدهای نفتی نیستند، گاهی اوقات اهماال‌کاری‌هایی صورت می‌گیرد.دو آموه داد: اطلاعات دقیقی از وضعیت تولید و فروش و بازگشت سرمایه نفت وجود ندارد و به علت تحریم‌ها مسئولین مربوطه همواره نسبت به پاسخگویی در این زمینه ممانعت به عمل آورده‌اند، طبق آخرین گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا، ایران در سال گذشته نزدیک به ۵۴ میلیارد دلار و در هم‌هه ایران در نزدیک به ۱۹ میلیارد دلار درآمد نفتی داشته است. به گفته

دستورالعمل اجرایی طرح کشت قراردادی به زودی ابلاغ می‌شود

وزیر جهاد کشاورزی از ابلاغ دستورالعمل اجرایی طرح کشاورزی قراردادی در آینده ای نزدیک خبر داده است.به گزارش خبرنگار مهر، طی سال‌های اخیر «پیش‌بود» و «کم‌بود» برخی محصولات کشاورزی یکی از چالش‌های این بخش بوده و سبب هدر رفت سرمایه‌ها و تبدیل محصولات به ضایعات کشاورزی شده است. سال‌هاست سخن از تحول در بخش کشاورزی می‌شود اما این گذر از شیوه سنتی به مدرن هنوز محقق نشده است. وضعیت به گونه‌ای است که فعالیت کشاورزان نه کاملاً سنتی و البته نه با شیوه‌های جدید در حال انجام است. این دوران گذار بیشترین آسیب را به بخش کشاورزی کشور زده و خسارت‌هایی را نیز به وجود آورده است.از سوی دیگر برخی انتقادهای نسبت به کشت قراردادی وجود داشته که نشان از این است: اعتمادی بخش خصوصی نسبت به سیاست گذاری بخش دولتی است.

حمایت‌هایی که روی کاغذ اشتیاقی برانگیز است اما در عمل امید بخش خصوصی را برآورده نمی‌کند. بنابراین بخشی از فعالان این حوزه عنوان می‌کنند دولت نمی‌تواند برای کشاورز تعیین تکلیف کند چه بکارد و چه محصولی کشت نکند. آنها خود با توجه به تجربه‌ای که طی سال‌ها فعالیت به دست آورده اند و با توجه به برآوردهی که نسبت به کشت و کار دارند بهتر می‌توانند فعالیت خود را مدیریت کنند.آنچه مسلم است کشاورزی در ایران چاره‌ای جز پوست اندازی ندارد. دولت‌مردان با مشورت و مشارکت کشاورزان باید

دبیرانی به دلار باید مجوز فدرال رزرو آمریکا را داشته باشد.سنجایی با تاکید بر اینکه ایران باید این پول را برای مصارف بشردوستانه و غیرتحریمی استفاده کند، افزود: این گشایش حاصل و دسترسی به منابع فراهم شده است و این موضوع اثر مثبتی در نیاز، تقاضا و ثبات نرخ ارز در بازار ایجاد می‌کند. نگاه غلط این است که عدد را ثابت می‌دانند اما فرآیند صادرات در حال تغییر است و نسبت به روز قبل تغییر می‌کند و تفاوت عدد ریشه در این ندارد که عددها غلط است. به نظر می‌رسد بیش از ۱۰ میلیارد دلار طلب از عراق داریم و بخشی از صرف و بخشی دیگر در حال مصرف شدن است.سنجایی در پاسخ به این پرسشی که حجم‌های زیادی علیه منتخب اتاق بازرگانی شکل گرفت و خبر استعفا رییس اتاق بازرگانی نیز رسانه‌های شد شما به عنوان دبیر انجمن نظرات تخلف در انتخابات را تایید می‌کنید؟ گفت: رییس انجمن نظرات در نامه اخیر خود به وزیر صحت موضوع را روشن کرده است و در این نامه به صورت مدون و پرسش شما پاسخ دادند من از فضای انتخابات خارج شدم و اجازه بدهید که در پاسخ به سوال سکوت کنم.

اخبار کوتاه

بدهی ۶۰ هزار میلیارد تومانی خودروسازان

به قطعه سازان

عضو انجمن صنایع همگن گفت: مجموع بدهی خودروسازان به قطعه‌سازان در حال حاضر به ۶۰ هزار میلیارد تومان رسیده است؛ در حالیکه این حجم از مطالبات، می‌تواند هر صنعتی را زمین گیر کند.علی یکه فلاح عضو هیئت مدیره انجمن صنایع همگن نیزومحرکه و قطعه سازان خودروی کشور در گفت‌وگو با خبرنگار مهر مشکل مهم صنعت قطعه‌سازی و خودروسازی را تأمین منابع ریالی و ارزی و کمبود نقدینگی عنوان کرد و اظهار داشت: این مشکلات موجب بدهی موعوق ۲۵ هزار میلیارد تومانی خودروسازان به قطعه‌سازان شده است. ضمن آن که مجموع بدهی خودروسازان به قطعه‌سازان در حال حاضر به ۶۰ هزار میلیارد تومان رسیده است.وی تاکید کرد: قطعه‌سازان بارها اعلام کرده‌اند که توان تولید قطعاتی با کیفیت بالاتر و پیشرفته‌تر را دارند و در صورت درخواست و سفارش خودروسازان قادر به تولید این نوع قطعات هستند. اما این امر به گردش مالی نیازمند است. چراکه قطعه‌سازان بر اساس کیفیت مواد اولیه و سرمایه در گردش می‌توانند قطعه تولید کنند.

سهیم مالیات خانه خالی فقط ۱/۵ میلیارد تومان

براساس آمارهای منتشر شده از سوی سازمان مالیاتی در سه ماهه اول سال در مجموع ۱۳۷ هزار و ۱۸۸ میلیون تومان مالیات وصول شده اما در این میان تنها ۱۵ میلیارد تومان از خانه‌های خالی و ۱۵۰ میلیارد تومان از صادرکنندگان مواد خام وصول شده است.به گزارش تسنیم، براساس داده‌های سازمان امور مالیاتی طی سه ماهه ابتدایی سال جاری در مجموع ۱۳۷ هزار و ۱۸۸ میلیون تومان مالیات وصول شده است.با توجه به آمارهای موجود مجموع مالیات‌های مستقیم وصولی در فصل بهار به ۸۰ هزار و ۶۲۶ میلیارد تومان رسیده است، مالیات‌های مستقیم به سه دسته مالیات اشخاص حقیقی، مالیات بر درآمدها و مالیات بر ثروت تقسیم می‌شود.براین اساس در بخش مالیات اشخاص حقوقی ۴۵ هزار و ۶۴۲ میلیارد تومان، مالیات بر درآمد ۲۷ هزار و ۱۹۲ میلیارد تومان و در بخش مالیات بر ثروت ۷ هزار و ۷۹۰ میلیارد تومان مالیات وصول شده است.در این میان همچنان مالیات خانه‌های گرگن قیمت و خانه‌های خالی ارقام وصولی بسیار پائینی دارد. بر این اساس از خانه‌های خالی تنها یک میلیارد و ۴۸۹ میلیون تومان و مالیات از خانه‌های گرگن قیمت تنها ۵ میلیارد و ۸۹۰ میلیون تومان را شامل می‌شود.

بازار

طلای جهانی منتظر ماند اما دلار بالا رفت

قیمت جهانی طلا روز چهارشنبه با توجه به اینکه سرمایه‌گذاران منتظر انتشار آخرین نشست سیاست پولی فدرال رزرو آمریکا بودند، در بازه محدودی باقی ماند و ارزش جهانی دلار نیز بر قیمت‌ها تأثیر گذاشت.به گزارش آسینا، بهای هر اونس طلا با ۰.۸ درصد کاهش به ۱۹۲۴ دلار و ۹۰ سنت رسید و قیمت طلای آمریکا نیز با ۰.۴ درصد کاهش به ۱۹۲۵ دلار و ۹۰ سنت رسید.شاخص دلار ۰.۱ درصد افزایش یافت و ششمن برای خریداران خارجی جذابیت کمتری پیدا کرد. جلسه فدرال رزرو احتمالاً داغ خواهد بود و افزایش نرخ بهره بیشتر را به همراه خواهد بود.قیمت بازار آزاد فدرال از جلسه ۱۳ تا ۱۴ ژوئن خود صورتجلسه‌ای را منتشر خواهد کرد. سرمایه‌گذاران انتظار دارند که بانک مرکزی کمپین انقباضی خود را در ماه جولای از سر بگیرد زیرا نشان داد که باید حداقل دو افزایش نرخ بهره را تا پایان سال اعلام کند.نرخ‌های بهره بالا مانعی برای سرمایه‌گذاری در طلا بدون بازده است که به عنوان یک سرمایه‌گذاری مطمئن در میان عدم قطعیت‌های اقتصادی تلقی می‌شود.بر اساس گزارش روتنر، بانک‌های مرکزی بزرگ جهان بیشترین تعداد افزایش مامانه نرخ بهره را از ابتدای سال تا به امروز در ماه ژوئن انجام دادند و بازارها را غافلگیر کردند.

ارز دیجیتال

طوفان در انتظار بیت کوین

در روزهای آخر سال ۲۰۲۲، شاهد بازگشت قوی ریسک‌پذیری در بازارهای مالی بودیم با این حال، در میان این اجماع خوش‌بینانه، برخی از ناظران صنعت رمزارزهای دیجیتال توصیه می‌کنند که احتیاط کنیده‌به گزارش آسینا به نقل از کریپتوکازینس، ناظران صنعت کریپتو اشخاص‌های برجسته فشارهای آتی بر نقدینگی فیات را پیش‌بینی می‌کنند که به‌طور بالقوه بر پویایی بازار بیت‌کوین (BTC) که مهم‌ترین ارز دیجیتال از نظر ارزش بازار است، تاثیر می‌گذارد. بیت‌کوین پس از رسیدن به ارزش ۱۵ هزار و ۵۰۰ دلار در ماه نوامبر، به ۳۱هزار دلار افزایش یافت و ارزش آن تقریباً دو برابر شد. در ادامه، جرمه صعود نزدیک به ۲۰ درصدی فقط طی دو هفته گذشته است، می‌تواند به تاثیرات بازار مانند درخواست فیدلیتی برای صندوق قابل معامله در بورس بیت‌کوین (ETF) نسبت داده شود.به همین ترتیب، شاخص نزدک مبتنی بر فناوری وال استریت که در اواخر سال ۲۰۲۲ به پایین‌ترین حد خود رسید، از آن زمان تاکنون شاهد افزایش ۵۰ درصدی بوده است. در همین حال، شاخص گسترده‌تر اس اند پی ۵۰۰ در مدت مشابه ۲۵ درصد رشد ثبت کرده است. علیرغم این روندهای صعودی، چالش‌های آتی مورد توجه قرار گرفته‌اند. لوئیس هارلند، مدیر پول‌فولری صندوق ارز دیجیتال دیسینترال پارک کپیتال (Decentral Park Capital) هشدار می‌دهد که معیارهای کلیدی نقدینگی فیات، مانند شاخص نقدینگی خالص فدرال رزرو و شاخص نقدینگی خالص جهانی، کاهش را آغاز کرده‌اند.به گفته‌ها،رلند، صعودی ماندن بیت‌کوین در حالی که این معیارهای نقدینگی پایین‌تر است، غیرعادی تلقی می‌شود. وی علیرغم اجماع بازار صعودی، این مسورد را به‌عنوان دلیلی حیاتی برای احتیاط در مورد بیت‌کوین برجسته می‌کند.شرایط نقدینگی فیات تاثیر قابل توجهی بر درایی‌های ریسک‌پذیر مانند بیت‌کوین و سهام دارد. تحلیل تاریخی نشان می‌دهد که نقاط عطف در شرایط نقدینگی فیسات اغلب با قلله‌ها و پایین‌های قابل توجهی در ارزش گذاری بازار این درایی‌های ریسک‌پذیر همزمان شده است. شاخص خالص نقدینگی جهانی که عرضه فیات چندین اقتصاد کلیدی را به حساب می‌آورد، به ۲۶۵ تریلیون دلار کاهش یافته که پایین‌ترین رقم از نوامبر ۲۰۲۲ است. به‌طور همزمان، شاخص نقدینگی خالص فدرال رزرو که معیاری برای دلارهای موجود در سیستم است، از ۶.۳ تریلیون دلار به ۶ تریلیون دلار نزول کرده است. در حال حاضر ۴۹.۶۱ درصد کل بازار ارزهای دیجیتال در اختیار بیت‌کوین بوده که در یک روز ۰.۴ درصد کاهش داشته است.

بورس

رشد شاخص بورس در آخرین روز معاملاتی هفته

شاخص کل بورس تهران در پایان معاملات روزگذشته به ۵۷۰ واحد افزایش، در ارتفاع ۲ میلیون و ۲۰۲ هزار واحدی ایستاده.به گزارش ایرنا، شاخص هموزن با ۲ هزار و ۸۸۰ واحد افزایش به ۷۷۶ هزار و ۱۷۸ واحد و شاخص قیمت با یک‌هزار و ۶۶۷ واحد رشد به ۴۴۹ هزار و ۲۹۲ واحد رسید.پروچهارشنبه در معاملات بورس تهران، بیش از هفت میلیارد و ۶۱۸ میلیون سهم، حقد نقد و اوراق بهادار به ارزش ۵۷۷ هزار و ۷۰۱ میلیارد ریال معامله شد.گروه مینا (میننا) با یک‌هزار و ۲۰۷ واحد، ملی صنایع مس ایران (فملی) با ۴۸۹ واحد، بانک پارسیان (پوارس) با ۴۸۴ واحد، لابراتوار داروسازی دکتر عبیدی (دعبیدی) با ۳۹۶ واحد، حکشتیرانی جمهوری اسلامی‌ایرات (حکشتی) با ۳۷۶ واحد، سرمایه گذاری صندوق بانزشتستی (وصندوق) با ۳۷۷ واحد و فروشگاه‌های زنجیره‌ای ای افق کوروش (افق) با ۲۴۱ واحد تاثیر مثبت بر شاخص بورس داشتند.مععدنی و صنعتی چادرملو (کچاد) با یک هزار و ۱۸۱ واحد، معدنی و صنعتی گل گهر (گلگل) با ۸۰۷ واحد، پتروشیمی‌بوعلی سینا (بوعلی) با ۵۲۶ واحد، پالایش نفت بندرعباس (بشندر) با ۲۳۸ واحد، فولاد مبارکه اصفهان (فولاد) با ۴۳۵ واحد و شرکت سرمایه‌گذاری غدیر (غدیر) با ۴۱۱ واحد، تاثیر منفی بر شاخص بورس داشتند.بر این گزارش، گروه مالی شهر (شهر) که کم فتر ایندنامین (خکمک)، ایران ترانسفو (ترانس)، سایپا (خسایا)، بانک ملت (ومملت)، سرمایه‌گذاری شاهد (تشاهد) و سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی (نشتند) در نمادهای پُرترانکتز داشت‌رشتند.گروه خودرو هم در معاملات روزگذشته صدرنشین برترین گروه‌های صنعت شد و در این گروه یک میلیارد و ۸۲ میلیون سهم به ارزش پنج هزار و ۳۷۶ میلیارد ریال دادوستد شد.شاخص فرابورس نیز بیش از ۲۸ واحد افزایش داشت و به ۲۸ هزار و ۴۴۱ واحد رسید.در این بازار بیش از پنج میلیارد و ۷۰۶ میلیون برگه سهم و اوراق مالی داد و ستد شد.گروه سرمایه‌گذاری میراث فرهنگی (سرفگا)، داروسازی دانا (دانا)، توسعه مولد نیروگاهی جهرم (جهرم)، نفت پاسارگاد (نیشاس)، پتروشیمی تندگوگان (شگویا) و... با تأثیر منفی بر این شاخص همراه بودند.